

Tom Fransen

Thomas (Tom) Petrus Fransen is geboren op 21 mei 1919 in Nieuwerkerk a/d IJssel. Hij was de zoon van Arnoldus Martinus Fransen en Adriana Philomena Hofsteede.

Hij gaat eind 1937 in dienst en vertrekt in januari 1938 met de ms Johan van Oldenbarnevelt naar Nederlands Indië. Na zijn dienstplicht werd hij onderwijzer en ging wonen in Bandung. Daar was hij in december 1940 vaandrig (scoutsleiding) bij groep 20.

Tijdens de mobilisatie was hij zoeklichtbediener bij de zoeklicht compagnie in Tjimahi. Hij werd krijgsgevangen genomen en geïnterneerd. Op 13 januari 1943 gaat hij met de Wien met ongeveer 1700 krijgsgevangenen (allen Nederlanders) uit Batavia naar Singapore. Een groep van 700 man was afkomstig uit het 10e Bataljon en 1000 man uit het kamp Kampong Makassar. Al deze krijgsgevangenen behoorden tot Java Party 8, het 8e krijgsgevangenen-transport dat van Java vertrok.

Na vier dagen kwam het schip aan in Singapore en de krijgsgevangenen werden overgebracht naar het Changi-kamp. Vanuit hier gingen ze met de trein naar de Birmaspoorweg.

De Birma-Siamspoorweg, Birmaspoorweg of Dodenspoorlijn was een spoorlijn van 415 km tussen Non Pladuk in Thailand (Siam) en Thanbyuzayat in Myanmar (Birma). De spoorlijn was voor de Japanse bezetters nodig om een directe verbinding naar de kust van Birma te creëren, zodat Japanse schepen niet meer om het hele schiereiland hoefden te varen.

Het werk aan de spoorlijn begon op 16 september 1942 en werd 16 maanden later voltooid. Er werd gebruikt van oude spoorlijnen die onder andere op Java en andere bezette gebieden in Zuidoost Azië ontmanteld werden. De Japanners maakte gebruik van krijgsgevangenen en burgers om de spoorlijn aan te leggen. Er werd aan de beide uiteinden van de spoorlijn in Thailand en in Birma begonnen met werken. Alle krijgsgevangenen werden in groepen onder de kampen verdeeld die naast de rivieren Khwae Yai en Khwae Noi waren geplaatst. Als een traject klaar was, ging een groep naar een volgend werkkamp om aan een volgende traject te werken. In de zomer van 1943 werd de zogeheten 'Speedo-tijd' door de Japanners ingevoerd. De dwangarbeiders moesten zich dubbel inspinnen om het spoor af te krijgen. De dwangarbeiders ontmoeten elkaar in oktober 1943 in Konkuita.

Tijdens de aanleg stierven per dag gemiddeld 75 arbeiders. 15 000 krijgsgevangenen stierven aan uitputting, ziekte en ondervoeding (7000 Britten, 4500 Australiërs, 130

Amerikanen en 3000 Nederlanders). Daarnaast stierven ongeveer 100 000 Thaise en Indonesische romoesja's en Birmaanse en Maleisische dwangarbeiders bij de aanleg. Na de voltooiing van de spoorweg in december 1943 bestond het werk uit onderhoud en reparatie van schade door geallieerde bommenwerpers. Ook moest er bijvoorbeeld hout gekapt worden om de stoomtreinen te laten rijden. De werkkampen lagen vaak naast vitale punten van de spoorweg, waardoor bombardementen ook veel slachtoffers en gewonden onder de dwangarbeiders maakten. Op een aantal plekken werden ook hospitaalkampen ingericht. Een deel van de krijgsgevangenen die gewerkt hadden aan de aanleg, werden als dwangarbeider naar Japan verscheept.

Tom overleeft de kampen en hij blijft na de oorlog in het leger. Hij ontvangt het oorlogsherinneringskruis en het Ereteken voor oorlog en vrede. In 1950 vertrekt hij naar Nederland en gaat als sergeant over naar de Koninklijke Landmacht.

Tom is overleden op 26 september 2010 in Emmen

Meer informatie

[Registratie Arnoldus Martinus Fransen & Adriana Philomena Hofsteede & Engelina Maria Fransen & Maria Johanna Fransen & Thomas Petrus Fransen & Cornelis Leonardus Fransen & Gregorius Johannes Fransen & Apolonia Margaretha Fransen & Catharina Josina de Bruin \(in het jaar 1908-1939\) te Delft » Open Archieven](#)

[Registratie Thomas Petrus Fransen \(in het jaar 1815-1949\) » Open Archieven](#)

[Japanse interneringskaarten | Nationaal Archief](#)

[Java Party 12](#)

[Java Party 12 namenlijst](#)

[Thomas Petrus \(Tom\) Fransen † 26 september 2010 overlijdensbericht en condoleances - Mensenling](#)

Katholiek Leidersblad voor het district Bandoeng, 3^e jaargang 1940-1941

[Birma-Siam-spoorweg - Wikipedia](#)

[De Birma-spoorlijn - Spoorlijn van de dood | Historiek](#)

[Birma-Siam Spoorweg - SHBSS](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.